

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερά Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaafllo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΣΤ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2144	Νέο πολιτικὸ ἔτος – Πρωτοχρονιά Τρίτη 1 Ἰανουαρίου 2019 μεσάνυκτα	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
---	--	---

Προσευχὴ τοῦ μεσονυκτίου

Ἀγαπητοί μου, ὅσοι τὴν ὥρα αὐτὴ τοῦ μεσονυκτίου, κληρικοί καὶ λαϊκοί, μοναχοὶ καὶ μοναχές, ἄντρες γυναῖκες καὶ παιδιά, ὅλοι ὅσοι ἀγρυπνεῖτε μέσα στὸν ἱερό αὐτὸ ναό:

✦ «Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν», εἶπε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός (Ματθ. 26,41. Μάρκ. 14,38).

✦ «Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε», παραγγέλλει ὁ κορυφαῖος τῶν ἀποστόλων, ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Ἀ' Θεσ. 5,17).

✦ «Μνημονευτέον Θεοῦ μᾶλλον ἢ ἀναπνευστέον», λέει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός (Ε.Π. Migne 36,16a).

Σύμφωνα μὲ τὰ λόγια τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, σύμφωνα μὲ τὴ θεόπνευστη παραγγελία τοῦ ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν, καὶ σύμφωνα μὲ τὴ διδασκαλία τῶν ἁγίων πατέρων, **ἡ προσευχὴ εἶνε ἀναγκαιότατο πρᾶγμα** στὴ ζωὴ τοῦ πιστοῦ ἀνθρώπου, τοῦ Χριστιανοῦ. Εἶνε ἀναγκαῖο παραπάνω κι ἀπ' τὴν ἀναπνοή, λέει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός. Ἄν ὑποτεθῆ ὅτι σοῦ ἔλεγαν νὰ διαλέξεις τί προτιμᾶς ἀνάμεσα στὰ δύο, τὴ μνήμη τοῦ Θεοῦ ἢ τὴν ἀναπνοή σου, προτιμότερο, λέει, εἶνε νὰ κρατήσης τὴ μνήμη τοῦ Θεοῦ παρὰ νὰ δώσης στὰ πνευμόνια σου ἀνάσα. Ὅπως ἡ ἀναπνοὴ δὲν σταματάει, ἔτσι κι ἀκόμη πιὸ πολὺ νὰ μὴ διακόπτεται ἡ προσευχή.

Ἡ προσευχή, λένε οἱ πατέρες, εἶνε **ἡ ἀναπνοὴ τῆς ψυχῆς**. Ὅπως ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἔχει καθαρὸ ἀέρα ν' ἀναπνεύσῃ ἀσφυκτικᾶ - πνίγεται, ἔτσι καὶ αὐτὸς ποὺ μένει χωρὶς προσευχὴ παθαίνει πνιγμονή, περιέρχεται σὲ κατάστασι πνευματικῆς ἀσφυξίας.

Τὰ δέντρα καὶ τὰ φυτά, λένε οἱ φυσικοί, τὴ νύχτα ἀποβάλλουν τὸ ἀνθρακικὸ ὀξύ, βγάζουν τὸ φαρμάκι ποὺ ἔχει μαζευτῆ μέσα τους ὅλη τὴν ἡμέρα. Ὅσο ὠφέλιμα καὶ εὐχάριστα εἶνε τὴν ἡμέρα, γιατί ἀνανεώνουν τὴν ἀτμόσφαιρα καὶ τὴν πλουτίζουν σὲ ὀξυγόνο, τόσο

ἐπικίνδυνα γίνονται τὴ νύχτα· γιατί τὴ νύχτα κάνουν τὴν ἀντίθετη λειτουργία, ἐκλύουν ἀνθρακικὸ ὀξύ καὶ προσλαμβάνουν ὀξυγόνο. Γι' αὐτὸ οἱ γιατροὶ συνιστοῦν, ὅταν κοιμᾶστε τὴ νύχτα, μέσα στὸ δωμάτιό σας νὰ μὴν ἔχετε λουλούδια· στὸν κλειστὸ χῶρο ἡ ἀτμόσφαιρα δηλητηριάζεται ἀπὸ τὸ ἀνθρακικὸ ὀξύ, ποὺ βγάζουν τὰ λουλούδια, καὶ τὸ ὀξυγόνο ἐλαττώνεται· στὴν ἀνοιχτὴ φύσι ὁ κίνδυνος αὐτὸς δὲν ὑπάρχει, διότι τὰ δέντρα στὰ δάση ἀποβάλλουν μὲν τὴ νύχτα τὸ ἀνθρακικὸ ὀξύ, πού 'νε δηλητήριο, τὴν ἡμέρα ὅμως προσφέρουν περισσότερο ὀξυγόνο, καὶ ἔτσι γίνεται ἀνανέωσις τῆς ἀτμοσφαιρας.

Ἐχοντας τώρα ὑπ' ὄψιν τοῦ αὐτοῦ καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος λέει ὅτι, ὅπως τὰ δέντρα τὴ νύχτα βγάζουν τὸ ἀνθρακικὸ ὀξύ καὶ ρουφοῦν μὲ τὰ φύλλα τους ὀξυγόνο, ἔτσι καὶ ὁ **Χριστιανὸς** τὴ νύχτα μὲ τὴν προσευχὴ ἀποβάλλει τὸ φαρμάκι τῆς ἁμαρτίας, τὸ ὁποῖο ἀναπνέει ὅλη τὴ μέρα, καὶ **εἰσπνέει** τὸ ὀξυγόνο τοῦ οὐρανοῦ, **τὴν θεία χάρι**.

Ἐπειδὴ ἡ προσευχὴ εἶνε ἀναγκαία, γι' αὐτὸ **ἡ Ἐκκλησία** μας ἔχει ὀρίσει ὄχι μιὰ φορὰ τὴν ἐβδομάδα (τὴν Κυριακὴ) οὔτε μιὰ φορὰ τὴν ἡμέρα, ἀλλὰ περισσότερες φορὲς μέσα στὸ εἰκοσιτετράωρο, σὲ τακτὲς ὥρες, ὁ Χριστιανὸς νὰ προσεύχεται. Ἐχει μάλιστα ἕνα ὠραιότατο λειτουργικὸ βιβλίον, ποὺ λέγεται **Ὁρολόγιον**, στὸ ὁποῖο ὑπάρχουν οἱ διάφορες προσευχές· πρωί, μεσημέρι, ἀπόγευμα μετὰ τὴ δύσι τοῦ ἡλίου, βράδυ, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τὰ μεσάνυχτα. Ἄν ἀνοίξετε τὸ βιβλίον αὐτό, θὰ δῆτε ὅτι ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ μιὰ ἀκολουθία ποὺ λέγεται **Μεσονυκτικόν**. Αὐτὴν διαβάσαμε ἀπόψε· στὰ μοναστήρια τὴ διαβάζουν πάντοτε.

Στὴν ἀρχαία ἐποχὴ ὑπῆρχε συνήθεια, οἱ πιστοὶ νὰ σηκώνωνται ἀπὸ τὰ κρεβάτια τὰ μεσάνυχτα, νὰ γονατίζουν καὶ νὰ προσεύχωνται

ὄλοι μέσ' στὸ σπίτι. Γιατί; Ὑπάρχει μιὰ ἰδέα μεγαλειώδης, ὅτι τὴ νύχτα, ὅταν τὸ ρολοὶ χτυπάη δώδεκα, ὅλη ἡ φύσις (ὁ ἥλιος, τὸ φεγγάρι, τὰ ἄστρα, τὰ πλανητικὰ συστήματα, οἱ κομήτες, οἱ γαλαξίες, ὅ,τι ὑπάρχει στὸ σύμπαν), ὅλες οἱ οὐράνιες σφαῖρες ποὺ στροβιλίζονται στὸ ἄπειρο –εἶνε μιὰ ἰδέα πατερικὴ–, ὅτι **ὅλα σταματοῦν**. Ἐνῶ τρέχουν μὲ ἰλιγγιώδη ταχύτητα, σταματοῦν γιὰ ἕνα λεπτό, **καὶ τρόπον τινὰ συμμετέχουν** καὶ αὐτὰ στὸ καθῆκον τῆς προσευχῆς, **προσεύχονται** καὶ ὑμνοῦν μὲ τὸ δικό τους τρόπο τὸν Κύριο. «*Αἰνεῖτε αὐτὸν ἥλιος καὶ σελήνη, αἰνεῖτε αὐτὸν πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς..., οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν...*» (Ψαλμ. 148,3-4).

Μέσα στὴν ἀκολουθία τοῦ Μεσονυκτικοῦ λέγεται καὶ τὸ ωραιότατο ἐκεῖνο τροπάριο, ποὺ ταιριάζει τὴν ὥραν αὐτὴ· «*Ἴδου ὁ Νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός· καὶ μακάριος ὁ δοῦλος ὃν εὐρήσει γρηγοροῦντα· ἀνάξιος δὲ πάλιν ὃν εὐρήσει ῥαθυμοῦντα. Βλέπε οὖν, ψυχὴ μου, μὴ τῷ ὑπνῷ κατενεχθῆς, ἵνα μὴ τῷ θανάτῳ παραδοθῆς καὶ τῆς βασιλείας ἔξω κλεισθῆς· ἀλλὰ ἀνάνησον κράζουσα· Ἄγιος, Ἄγιος, Ἄγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν· διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς*».

Ἄφου λοιπὸν ἡ Ἐκκλησία καθιέρωσε τὸ Μεσονυκτικό, κάλεσα κ' ἐγὼ ἀπόψε τὸν πιστὸ λαό. Συγκεντρωθήκαμε ἐδῶ στὴν ἐκκλησία, γιὰ **νὰ εὐχαριστήσουμε** τὸ Θεό, ποὺ μᾶς ἀξίωσε νὰ φτάσουμε στὸ τέλος τοῦ ἔτους –αὐτὴ εἶνε ἡ τελευταία νύχτα–, **καὶ νὰ τὸν παρακαλέσουμε** γιὰ τὸν καινούργιο χρόνο, ποὺ ἀνατέλλει στὸν ὀρίζοντα τῆς ἀνθρωπότητος.

Εἶπαν μερικοί, ὅτι τὴν τελευταία αὐτὴ νύχτα τοῦ ἔτους καὶ τῆς εἰσόδου στὴν Πρωτοχρονιά, τὴν ὥρα ποὺ οἱ ἄλλοι στὰ σπίτια καὶ στὰ κέντρα στρώνονται στὸ χαρτοπαίγνιο, διασκεδάζουν, τραγουδοῦν, χορεύουν, τρῶνε, πίνουν καὶ μεθοῦν, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μαζευτῆ κόσμος στὴν ἐκκλησία γιὰ προσευχὴ. Κάποιος μοῦ εἶπε· –Δέσποτα, τί εἶν' αὐτὸ ποὺ ἔκανες; **οὔτε πέντε ἄνθρωποι δὲν θὰ ἔρθουν** εἶνε ζήτημα ἂν θὰ ἔρθουν καὶ παπᾶδες...

Χαίρομαι λοιπὸν ἀπόψε, ποὺ βλέπω, ὅτι **ὁ ναὸς εἶνε γεμάτος ἀπὸ ἐκκλησίασμα**. Αὐτὸ μὲ συγκινεῖ· ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ πιστὸς λαὸς παρὰ πᾶν ἀπὸ τὰ χαρτοπαίγνια, τοὺς χορούς, τὰ τραγούδια καὶ ὅλες τὶς διασκεδάσεις, παρὰ πᾶν ἀπὸ τὴν κοσμικὴ ζωὴ, ὁ λαὸς αὐτὸς μέσα στὰ βάθη τῆς καρδίας του ἔχει τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, πιστεύει στὸν Κύριο. Ὅπως στὸ Ἅγιο Ὅρος τὴ νύχτα χτυπᾶνε τὰ σήμαντρα καὶ οἱ μοναχοὶ μαζεύονται γιὰ προσευχή, ἔτσι κ' ἐσεῖς ἀπόψε ἀφήσατε τὰ σπίτια

σας καὶ ἦρθατε ἐδῶ στὴν ἐκκλησία δείχνοντας τὴν ἀγάπη σας στὸ Θεό.

Ἐὰν ἔχετε προθυμία καὶ ζῆλο, μπορεῖ νὰ ξανακάνουμε παρόμοια νυκτερικὴ προσευχή. Καὶ ἂν σᾶς φωνάξω κάποια ἄλλη φορά, **νὰ δώσετε πάλι τὸ παρῶν ὄλοι** ὅπως ἀπόψε. Ἄς χορεύουν οἱ ἄλλοι, ἄς διασκεδάζουν οἱ ἄλλοι, ἄς γλεντοῦν οἱ ἄλλοι, ἄς ὀργιάζουν οἱ ἄλλοι· ἐμεῖς θὰ ἀποδείξουμε, ὅτι δὲν ὑπάρχει μόνον ὁ λαὸς τοῦ χοροῦ καὶ ὁ λαὸς τῶν διασκεδάσεων, ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ἕνας ἄλλος λαός, λαὸς ποὺ πιστεύει στὸ Χριστό, λαὸς ποὺ τηρεῖ τὶς ἱερὲς παραδόσεις, λαὸς ποὺ ἀκολουθεῖ τοὺς ποιμένες του.

Θὰ σᾶς καλέσω πάλι σὲ νυκτερινὴ προσευχὴ **ὅταν πλησιάσουν οἱ ἀπόκριες**, γιὰ νὰ τελέσουμε τότε ὄχι ἀπλῶς τὸ Μεσονυκτικό, ποὺ διαρκεῖ λίγη ὥρα, ἀλλὰ νὰ τελέσουμε κανονικὴ Ἀγρυπνία, ἀπὸ τὶς 10 τὸ βράδυ μέχρι τὶς πρωινὲς ὥρες. Τὴν ὥρα ποὺ ἄλλοι θὰ ξενοχτοῦν σὲ κέντρα διασκεδάσεως, τὴν ὥρα ποὺ ἄλλοι θὰ βρίσκονται σὲ χοροδιδασκαλεῖα, ἐμεῖς νὰ καθίσουμε ἐδῶ μέσα στὴν ἐκκλησία μέχρι τὶς πρωινὲς ὥρες, γιὰ νὰ δοξάζουμε, νὰ εὐχαριστοῦμε καὶ νὰ παρακαλοῦμε τὸ Θεό.

* * *

Δίνω λοιπὸν τὴν εὐλογία μου σὲ ὅλον αὐτὸ τὸ λαό, ὁ ὁποῖος ἀπόψε βρίσκεται ἐν κατανύξει μέσα στὴν ἐκκλησία. Εὐλογῶ τὶς οἰκογένειες τῶν πιστῶν Χριστιανῶν, τοὺς ἄντρες τὶς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ, εὐλογῶ τὰ τίμια ἔργα σας· εὐλογῶ τὰ σπίτια καὶ τὰ νοικοκυριά σας, τὴν πόλι καὶ τὴν ἐπαρχία μας ὅλη, καὶ αὐτοὺς ἀκόμα ποὺ ἀπὸ ἄγνοια μένουν μακριὰ ἀπὸ τὸν ἐκκλησιασμό καὶ τὰ μυστήρια.

Εὐχομαι ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ νὰ ἐπικρατήσῃ παντοῦ σὲ ὅλο τὸν κόσμον· καὶ νὰ δώσῃ ὁ Θεός, ὥστε καὶ τὸ νέο ἔτος νὰ ἔλθῃ μὲ υγεία, χαρὰ καὶ εὐλογία, μὲ ἀρετὴ καὶ δικαιοσύνη, καὶ ἔτσι νὰ τιμοῦμε πάντα τὶς ἐορτὲς τοῦ Θεοῦ.

«Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου Πνεύματος» νὰ εἶνε μαζί μὲ ὅλους σας (θ. λεπ.).

Ἀπόψε στὸ σπίτι, σᾶς παρακαλῶ, μὴν πιᾶση κανεὶς χαρτιὰ στὰ χέρια του. Μετὰ τὴν ἀκολουθία αὐτὴ σᾶς παρακαλῶ μὴν ἀρχίσετε χοροὺς καὶ διασκεδάσεις. Ἡ γλῶσσα σας νὰ γίνῃ μιὰ κιθάρα καὶ νὰ ὑμνῆ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ὑπὸ τὶς προϋποθέσεις αὐτὲς πιστεύω, ὅτι ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ θὰ ἔνε πάντα μαζί σας. **Ὁ Θεὸς μαζί σας**, ἀγαπητά μου πνευματικὰ τέκνα.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**

Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία, ἡ ὁποία ἐγίνε στὸν ἱ. ναὸ Ἁγ. Παντελεήμονος Φλωρίνης (τὸν παλαιό) τὸ μεσονύκτιον τῆς 31-12-1967 πρὸς τὴν 1-1-1968 μὲ ἄλλο τίτλο. Καταγραφή, μεταφορὰ σὲ ἀπλή γλῶσσα, διευθετήσι 3-12-2018.

Τὸ φυλλάδιο διανέμεται ἀπὸ τὸν Ἱεραποστολικὸ Σύνλλογο Κυριακῆ, τηλ: 23510 22183 – Κατερίνη,

Στὸ διαδίκτυο στὸν ἰστότοπο: <http://www.iskiriaki.com>

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1, 10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaffo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΣΤ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2146	Τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου Τρίτη 15 Ἰανουαρίου 2019	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
---	---	---

Δώστε στὰ παιδιά τὸ Εὐαγγέλιο

Ὅποιος, ἀγαπητοί μου, ἀκούει τὸ πρωὶ τὴν καμπάνα, τρέχει στὴν ἐκκλησία καὶ παρακολουθεῖ μὲ προσοχὴ ὅσα λέγονται, ὅποιος ἔχει αὐτιά, μάτια καὶ πρὸ παντὸς καρδιά –γι' αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία φωνάζει «*Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας*» (Θ. Λειτ.)–, ἔχει μεγάλη **ὠφέλεια**. Ἐκεῖ ὑπὸ τὴν πνοὴ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὅλα διδάσκουν· ἀναγνώσματα, ὕμνωδιες, ἀπολυτίκια, τροπάρια, ἀπόστολος, εὐαγγέλιο.

Ἄλλὰ σήμερα 15 Ἰανουαρίου, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτά, διδάσκει καὶ ὁ ἅγιος ποὺ ἐορτάζει· εἶνε ὁ **ἅγιος Ἰωάννης ὁ Καλυβίτης**. Γι' αὐτὸ κ' ἐμεῖς θὰ ποῦμε λίγα λόγια ἐπάνω στὸν βίο του.

Τὸν **πέμπτο(50) αἰῶνα μ.Χ.** στὴν Κωσταντινούπολι, ἐπὶ Λέοντος Σοφοῦ, ζοῦσε ἓνα εὐσεβὲς ἀντρόγυνο. Ὁ σύζυγος, ὁ Εὐτρόπιος, κατεῖχε μεγάλο ἀξίωμα στὴ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία, ἦταν συγκλητικός. Ἡ σύζυγός του Θεοδώρα ἦταν ἀπὸ τὶς πρῶτες κυρίες τῆς κοινωνίας. Καρπὸς τοῦ γάμου τους ἦταν τρία ἐκλεκτὰ παιδιά, ποὺ μαθήτευσαν κοντὰ στοὺς καλύτερους δασκάλους. Τὰ δύο ἔγιναν ἀξιωματοῦχοι. Ὁ τελευταῖος, ὁ **Ἰωάννης**, ἐνῶ κανεὶς θὰ περίμενε νὰ κἀν τὸ ἴδιο, δὲν τοὺς ἀκολούθησε.

Ἀπὸ τὰ μικρά του χρόνια μέσα του ἄναψε ἓνας μεγάλος **ἔρωτας γιὰ τὸ Θεό**. Ἀπὸ νωρὶς τὸ παιδί δείχνει τί ὄνειρα ἔχει. Ἔτσι καὶ ὁ μικρὸς Ἰωάννης ἔδειχνε τὴν κλίσι του. Κάθε Κυριακὴ πρῶτος στὴν ἐκκλησία, μὲ μάτια καὶ αὐτιά προσηλωμένα στὴ θεία λειτουργία. Καὶ στὸ σπίτι, ἀπ' ὅλα τὰ βιβλία ποὺ εἶχε ὁ πατέρας του, αὐτὸς ἀγαποῦσε περισσότερο καὶ ἤθελε ν' ἀκούη τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου.

Χαρακτηριστικὸ εἶνε καὶ τὸ ἔξῃς. Τότε τὰ βιβλία ἦταν σπάνια· δὲν ἦταν ὅπως τώρα, ποὺ τ' ἀγοράζεις μὲ λίγα χρήματα. Δὲν ὑπῆρχε τυπογραφία, τὰ βιβλία ἦταν πανάκριβα. Ὁ μικρὸς Ἰωάννης ὅμως ἤθελε τὸ Εὐαγγέλιο νὰ μὴν τ' ἀκούη μόνο στὴν ἐκκλησία, ἀλλὰ νὰ τὸ ἔχη καὶ στὸ προσκέφαλό του. Ὅπως ὁ Μέγας Ἀλέξαν-

δρος στὸ προσκέφαλό του εἶχε τὸν Ὅμηρο, ἔτσι αὐτὸς ἤθελε νὰ ἔχη τὸ Εὐαγγέλιο. Ζήτησε λοιπὸν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του ἓνα Εὐαγγέλιο. Ἐκεῖνοι πλήρωσαν καλλιγράφο, ἔδωσαν χρήματα πολλὰ γιὰ νὰ γράψῃ ὀλόκληρο τὸ **Εὐαγγέλιο** μὲ ὠραῖα γράμματα, τὸ ἔδωσαν, τὸ χρύσωσαν, τὸ στόλισαν, καὶ τὸ ἔδωσαν στὸ παιδί τους.

Ἔτσι, μὲ τὸ Εὐαγγέλιο ποὺ διάβαζε, ἡ φλόγα τῆς ἀγάπης στὸ Χριστὸ μεγάλωνε. Καὶ φούντωσε ἀκόμη πιὸ πολὺ ὅταν ἀπὸ κεῖ πέρασε ἓνας **ἀσκητής**, ποὺ πήγαινε γιὰ προσκύνημα στὰ Ἱεροσόλυμα. Αὐτὸς τοῦ μίλησε γιὰ τὴν πνευματικὴ ζωὴ, τὴν προσευχὴ καὶ τὸν μοναχικὸ βίο. Ὁ Ἰωάννης χάρηκε τόσο πολὺ, ὥστε τοῦ ζήτησε ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὸ προσκύνημα νὰ τὸν πάρῃ μαζί του στὸ μοναστήρι.

Ὁ ἀσκητὴς αὐτὸς ἀνῆκε στὴ **μονὴ τῶν Ἀκοιμήτων**, τῆς ὁποίας τὰ ἐρεῖπια σώζονται. Ἡ μονὴ αὐτὴ ἦταν ξακουστὴ· ἐκεῖ, ὅποια ὦρα κι ἂν πήγαινες, πρῶι - μεσημέρι - βράδυ - μεσάνυχτα, ἄκουγες ψαλμωδιες, δὲν σταματοῦσε ὁ ὕμνος καὶ ἡ δοξολογία στὸ Θεό. Οἱ καλόγεροι κρατοῦσαν βάρδιες, ὅπως οἱ στρατιῶτες στὰ φυλάκια τῶν συνόρων κι ὅπως οἱ ἐργάτες στὰ ἐργοστάσια. Ἦταν ἓνα αὐστηρὸ μοναστήρι.

Ἐκεῖ λοιπὸν ἤθελε νὰ πάῃ ὁ Ἰωάννης. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἦταν μικρὸς καὶ οἱ γονεῖς του, μολονὶ εὐσεβεῖς, δὲν θὰ τοῦ ἔδιναν τὴν ἄδεια, γι' αὐτὸ **ἔφυγε ἀπ' τὸ σπίτι κρυφά**. Ὅσοι εἶστε γονεῖς, μπορεῖτε νὰ φανταστήτε τὴ λύπη τῶν γονέων του. Ἀνησύχησαν, βγήκαν νύχτα στοὺς δρόμους ψάχνοντας, μὰ πουθενὰ ὁ Ἰωάννης. Τὸ πρωὶ ὁ πατέρας κινητοποίησε στρατό· ἔψαξαν σὲ λιμάνια, δρόμους, βουνὰ - φαράγια, μὰ δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν βροῦν. Ὁ πόνος τους μεγάλος, ἡ ὀδύνη ἀπερίγραπτη.

Καὶ ὁ Ἰωάννης; Ἔφτασε ἐκεῖ ποὺ ἐπιθυμοῦσε. Καὶ παρὰ τὴν ἡλικία του τὸν δέχτηκαν στὸ μοναστήρι. Καὶ **πρόκοψε στὴ μοναχικὴ ζωὴ**· ἔδειξε μεγάλο ζῆλο γιὰ τὴν ἀσκησι, τὴ νηστεία, τὴν προσευχὴ, γιὰ ὅλα τ' ἀγωνίσματα.

Μὰ ἓνα «σκουλήκι» τὸν ἔτρωγε μέσα του, δὲν τὸν ἄφηνε νὰ ἡσυχάσῃ. Εἶχε φύγει κρυφά, **εἶχε λυπήσει τοὺς καλοὺς γονεῖς του**, κι αὐτὸ τὸ ἔχε βάρους στὴν ψυχή. Ὁ χρόνος περνοῦσε, μὰ ὁ πόνος του δὲν γιαιτρευόταν. Γι' αὐτὸ τελικά, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν καλογερική, χωρὶς ν' ἀθετήσῃ τὶς ὑποσχέσεις πού ἔδωσε μπροστὰ στὸ Χριστό, ζήτησε τὴν εὐλογία τοῦ ἡγουμένου νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ πατρικὸ του.

Μιὰ μέρα, ἀφοῦ πῆρε τὴν εὐχή τοῦ ἡγουμένου καὶ ὅλης τῆς ἀδελφότητος, ξεκίνησε. Μεγάλος πιὰ καὶ ἀγνώριστος ἀπὸ τὴν ἄσκησι καὶ τὴν κακοπάθεια, **νάτον κ' ἐπιστρέφει**. Στὸ δρόμο συνάντησε ἓνα ζητιάνο κουρελιάρη· βγάζει τὰ ροῦχα του, τοῦ τὰ δίνει, παίρνει τὰ ράκη τοῦ ζητιάνου καὶ τὰ φοράει αὐτός. Ξυπόλητος καὶ ταλαιπωρημένος πλησίασε στὸ σπίτι καὶ χτύπησε τὴν πόρτα. Τὰ σκυλιὰ γαύγισαν, βγῆκαν οἱ ὑπηρέτες, μὰ δὲν τὸν γνώρισαν. Οὔτε οἱ γονεῖς του τὸν ἀναγνώρισαν.

Μὴ σᾶς φανῆ παράξενο. Θυμᾶμαι μικρὸς στὸ χωριὸ μου, **ὅταν γύρισαν ἀπὸ τὴ Μικρὰ Ἀσία** τὰ παιδιὰ πού πολέμησαν κ' ἔφτασαν ὡς τὴν Ἄγκυρα. Ἦρθαν σκελετωμένα, κουρελιασμένα, ἐλεεινὰ - τρισάθλια. Δὲν τὰ γνωρίσαμε ὄχι ἐμεῖς οἱ χωριανοί, μὰ οὔτε οἱ μανάδες τους.

Ἔτσι καὶ τὸν Ἰωάννη. Ἡ μάνα κι ὁ πατέρας του τὸν συμπάθησαν σὰν ἓνα ξένο. Αὐτὸς ζήτησε μόνο νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ κἀνῃ **μιὰ καλύβα** στὴν ἄκρη τῆς αὐλῆς τους καὶ νὰ μείνῃ ἐκεῖ. Καὶ **ἔμεινε κλεισμένος ἐκεῖ τρία χρόνια**, ὅπως ὁ Λάζαρος τῆς παραβολῆς στὸν «*πυλῶνα*» τοῦ πλουσίου (Λουκ. 16,20). Στὸ διάστημα αὐτὸ κανεὶς δὲν ὑπωψιάστηκε ὅτι ὁ ζητιάνος αὐτὸς εἶνε τὸ παιδί τοῦ ἄρχοντα. Τοῦ ἔδιναν φαγητό, μὰ αὐτὸς τὸ μοίραζε σὲ ἄλλους φτωχοὺς. Ἔζησε σκληρά, πιὸ σκληρὰ ἀπὸ ὅ,τι στὸ μοναστήρι του, περιφρονημένος ἀπὸ ὅλους.

Ὅταν **ἔφτασε πιά τὸ τέλος του**, ὁ Χριστὸς τὸν εἰδοποίησε, ὅτι φεύγει ἀπὸ τὸν κόσμο. Κάλεσε τότε τὴ μητέρα του καὶ τῆς ἔδωσε τὸ πολύτιμο κειμήλιο, τὸ Εὐαγγέλιό του. Ἐκείνη ἐκπληκτη ἔτρεξε νὰ τὸ δείξῃ στὸν ἄντρα της. Ἦρθαν λοιπὸν καὶ δύο μαζί στὴν καλύβα καὶ ἐκεῖ ὁ Ἰωάννης **τοὺς ἀπεκάλυψε τὸ μυστικό**. Ἐγὼ εἶμαι, τοὺς εἶπε, τὸ παιδί σας ὁ Ἰωάννης· καὶ τὸ Εὐαγγέλιο αὐτὸ εἶνε ἐκεῖνο πού ἐσεῖς μοῦ δώσατε πρὶν δέκα χρόνια. Τώρα ὁμως ἦρθε ἡ ὥρα νὰ φύγω ἀπ' τὴ ζωὴ αὐτή. Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὴ φιλοξενία πού μοῦ κάνατε, συχωρέστε με γιὰ τὴ λύπη πού σᾶς προξένησα!... Ἔγινε μιὰ σκηνὴ πού δὲν περιγράφεται. Ἔκλαιγαν οἱ γονεῖς, ἔκλαιγε κι ὁ Ἰωάννης. Χαρὰ γιὰ τὴν ἀναγνώρισι, λύπη γιὰ τὸν ἀποχωρισμό.

Ἔτσι **φτερούγισε στὰ οὐράνια ἡ ἀγία του ψυχὴ**.

Τὸν ἔθαψαν ἐκεῖ, στὴν καλύβα, καὶ κατόπιν στὸν τάφο χτίστηκε ναός. Τὸ σκηνωμὰ του ἔγινε βρῦση ἱαμάτων καὶ ἄλλων θαυμάτων.

* * *

Αὐτὴ, ἀγαπητοί μου, μὲ λίγα φτωχὰ λόγια ἦταν ἡ ζωὴ τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου, μιὰ συγκλονιστικὴ ἱστορία. Θὰ ῥθῃ μιὰ μέρα πού ὁ βίος του **θὰ γίνῃ κινηματογραφικὸ ἔργο** καὶ δὲν θὰ μείνῃ καρδιὰ πού νὰ μὴ συγκινηθῇ καὶ μάτι πού νὰ μὴ δακρῦσῃ. Ἔχει στοιχεῖα σπουδαῖα, πού συμπλέκουν σὲ μιὰ ἀποκορύφωσι τὰ γνήσια ἀνθρώπινα συναισθήματα.

Τελειώνω. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Καλυβίτης **μᾶς διδάσκει τρία πράγματα**.

✓ Τὸ ἓνα· **στὰ χρόνια ἐκεῖνα ὑπῆρχε εὐλάβεια** ὄχι μόνο στὰ φτωχόσπιτα ἀλλὰ **καὶ στὰ ἀρχοντικά**. Ἀπὸ ἑκεῖ βγῆκαν ἅγιοι, μάρτυρες, ὁμολογηταί, πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι κράτησε χίλια χρόνια ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία κ' ἔγινε ὁ φάρος Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Τώρα; Ἡ εὐσέβεια ἔμεινε **στὰ φτωχόσπιτα**.

✓ Τὸ δεύτερο· **τί μεγάλο πρᾶγμα εἶνε ἡ ἐλεημοσύνη!** Γιὰ φαντασθῆτε, ὅταν χτύπησε τὴν πόρτα τους, νὰ τὸν ἔδιωχναν! Θὰ ἔδιωχναν τὸ θησαυρό τους. Κ' ἐσύ, ὅταν χτυπᾷ τὴν πόρτα σου ξένος, δὲν ξέρεις τί κρύβεται κάτω ἀπ' αὐτόν· **μπορεῖ νὰ ἔνῃ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός**, πού μᾶς εἶπε «*Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε*» (Ματθ. 25,40).

✓ Καὶ τὸ τρίτο· ὁ ἅγιος Ἰωάννης διδάσκει **τί ἀξία ἔχει τὸ Εὐαγγέλιο**. Ἄν δὲν ὑπῆρχε αὐτό, δὲν θὰ ὑπῆρχε Ἰωάννης. Τὸ κράτησε στὰ χέρια του σὰν θησαυρό· ἦταν ὁ ὁδηγὸς στὴ ζωὴ του. Γονεῖς πού μ' ἀκούτε· ἓνα Εὐαγγέλιο τότε κόστιζε μιὰ περιουσία, τώρα εἶνε προσιτό. Δαπάνησε, σὺ πατέρα, λίγα χρήματα, πάρε ἓνα Εὐαγγέλιο, γράψε πάνω σ' αὐτὸ λίγα λόγια ἀπ' τὴν καρδιά σου, καὶ δῶσ' το στὸ παιδί. Μιὰ μέρα ἐσὺ θὰ μπῆς στὴ γῆ, θὰ γίνῃς χῶμα, μὰ τὸ Εὐαγγέλιο αὐτὸ τὸ παιδί σου θὰ τὸ ἔχῃ σὰν ἀτίμητο δῶρο. Δὲν ὑπάρχει κάτι πολυτιμότερο· αὐτὸ εἶνε τὸ θεμέλιο τοῦ σπιτιοῦ καὶ τῆς κοινωνίας. Ψάξτε στὰ πράγματα τῶν παιδιῶν, βρῆτε ὅ,τι κακὸ ὑπάρχει, βάλτε μιὰ ἅγια φωτιά καὶ κάψτε το. Δῶστε στὰ παιδιὰ σας τὸ ἱερὸ καὶ ἅγιο Εὐαγγέλιο· αὐτὸ θὰ σώσῃ τὸν κόσμο.

Τὸ Εὐαγγέλιο εἶνε ἡ ρίζα κάθε εὐγενικοῦ πράγματος. Εἶνε ἡ δύναμις πού φωτίζει, θερμαίνει, ἠλεκτρίζει. Σφουγγίζει τὰ δάκρυα, δείχνει τοὺς οὐρανοὺς, γεννᾷ ἥρωες. Αὐτὸ γέννησε καὶ τὸν Καλυβίτη. Διὰ πρεσβειῶν του ὁ Θεὸς εἶθε νὰ ἐλεήσῃ καὶ ὅλους ἐμᾶς· ἀμήν.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1, 10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερά Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - "Ἔτος ΛΣΤ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2147	Μνήμη Χριστοφόρου Παπουλάκου Παρασκευὴ 18 Ἰανουαρίου 2019	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
--	--	---

Ὁ Παπουλάκος

(Μία ἁγία μὰ παραγκωνισμένη ἐκκλησιαστικὴ μορφή εἶνε ὁ Παπουλάκος, ἓνας ἀπλὸς ὀλιγογράμματος μοναχός, πού ὁμως «πίστει» (Ἐβρ. 11,3 κ.έ.) ἀναδείχθηκε ἓνας νέος ἀπόστολος Χριστοῦ)

Γεννήθηκε, ἀγαπητοί μου, τέλη τοῦ 1700 στὰ Ἄρμπουνα, ἓνα ἄσημο χωριὸ τῶν Καλαβρύτων, πού θὰ ἴλεγεσ «Ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι;» (Ἰω. 1,47)· καὶ ὁμως ἀπὸ ἐκεῖ προήλθε. Τὸ κοσμικὸ του ὄνομα ἦταν **Χρῆστος Παναγιωτόπουλος**. Εἶδε τὴν ἐπανάστασι τοῦ '21 καὶ τοὺς μαχητὰς ἐκείνους πού μὲ τὴν πίστι «ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων» (Ἐβρ. 11,34) καὶ μᾶς ἐλευθέρωσαν.

Συγκινημένος ἀπὸ τὴν ἐθνικὴ περιπέτεια καὶ πικραμένος ἀπὸ οἰκογενειακὰ ἐπεισόδια, ζήτησε ἀνάπαυσι στὸ μοναχισμὸ καὶ πῆρε τὸ ὄνομα **Χριστοφόρος** σὲ μιὰ πλαγιά τῶν Ἄροανίων. «Τοῖς ἐρημικοῖς ζωὴ μακαρία ἐστὶ θεϊκῶ ἔρωτι πτερουμένοις» (ἀναβ. πλ. α')· ἤθελε μοναχικὴ ζωὴ. Ἄλλὰ οἱ βουλὲς τοῦ Θεοῦ ἦταν ἄλλες.

Τὸν ἐπισκέφθηκε ἐκεῖ ὁ Κεφαλονίτης **Κοσμάς Φλαμιᾶτος**, ἰδρυτὴς τῆς Ἀδελφότητος Φιλορθοδόξων καὶ συντάκτης τοῦ φυλλαδίου «Ἡ φωνὴ τῆς Ὁρθοδοξίας». Ἦταν τότε Βαυαροκρατία κ' ἡ Ὁρθοδοξία δεχόταν πλήγματα. Τὸ νεοσύστατο κράτος, ἀντὶ εὐχαριστῶ, ὑποδούλωνε τὴν εὐεργετιδὰ του Ἐκκλησία. Σύμβουλοι ἀλλόδοξοι πλαισίωσαν τὸν βασιλέα Ὁθωνα καὶ δρώντας παρασκηνακὰ κυβερνοῦσαν. Οἱ τότε ἑλληνικὲς κυβερνήσεις ἦταν ἀνδρείκελα τῶν Βαυαρῶν. Μὲ διατάγματα καὶ νόμους ζητοῦσαν νὰ ἀλλοιώσουν ἢ θη καὶ παραδόσεις τῶν Ἑλλήνων. Ἡ Ὁρθόδοξος πίστις μυκτηριζόταν. Τὰ παιδιὰ τοῦ Λουθήρου καὶ τοῦ Καλβίνου εἶχαν βάλει στόχο τὴν Ἐκκλησία μας. Τὰ μοναστήρια διαλύονταν, μοναχοὶ διώκονταν, μοναχὲς ἀναγκάζονταν νὰ παντρευτοῦν, ἱερά σκευὴ ἔβγαιναν σὲ δημοπρασία, καντήλια καὶ εἰκόνες ρίχνονταν κάτω. Ὅ,τι δὲν τόλμησαν οἱ ὀθωμανοί, τὰ ἔκαναν τώρα ὑπάλληλοι τοῦ κράτους κατὰ διαταγὴ τῶν ξένων. Ἐκφρασι τοῦ πόνου γι' αὐτὰ ἦταν τὸ κήρυγμα τοῦ Φλαμιᾶτου. Βλέποντας ὅτι οἱ ἐπίσκοποι ἐκτὸς ἐλαχίστων εἶχαν τρομοκρατηθῆ κ' ἐκτελοῦσαν

ὄ,τι διέταζαν οἱ μυστικοσύμβουλοι τοῦ Ὁθωνος, στράφηκε στὸ λαὸ καὶ εἶπε: Ἄντρες καὶ γυναῖκες βαπτισμένοι, ἔσεῖς εἶστε οἱ φρουροὶ τῆς μυστικῆς ἀμπέλου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας· ἀναλάβετε τὴν φύλαξί της, ὁ ἀγώνας ἀρχίζει!

Χρειάζονταν ὁμως στελέχη. Καὶ ὁ Φλαμιᾶτος ἔκρινε κατάλληλο τὸν Χριστοφόρο. Ὁ μοναχὸς ἔπρεπε ν' ἀφήσῃ τὸ ἀσκηταριὸ καὶ νὰ βγῆ στὸν ἀγῶνα· γι' αὐτὸ πῆγε καὶ τὸν βρῆκε ὁ Φλαμιᾶτος. Ἡ φωνὴ τοῦ Φλαμιᾶτου συγκλόνησε τὸν ἀσκητὴ. **Πειθαρχεῖ καὶ ρίχνεται στὸν ἀγῶνα**. Ἀρχίζει νὰ περιοδεύῃ καὶ νὰ κηρύττῃ.

Τὸ κήρυγμά του ἔχει κάτι ἀπ' τὸ κήρυγμα τῶν ἀλιέων τῆς Γαλιλαίας καὶ τοῦ ἁγ. Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ. Εἶχε Πνεῦμα ἅγιο. Δὲν προσωποληπτοῦσε. Εἶχε ἀπόφασι νὰ μαρτυρήσῃ γιὰ τὴν ἀλήθεια, ὅπως ὁ Κύριος πού εἶπε στὸν Πιλάτο «Ἐγὼ εἰς τοῦτο γενένημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ» (Ἰω. 18,37).

Ὁ λόγος του πυρακτωμένο σίδερο. Πεινοῦσε καὶ διψοῦσε «τὴν δικαιοσύνην» (Ματθ. 5,6). Ὅταν ἔβλεπε φιλαργύρους καὶ πλεονέκτες νὰ βασανίζουν τὸ φτωχὸ χειρότερα ἀπ' ὄ,τι οἱ Τοῦρκοι, τοὺς στηλίτευε. Εἶστε φονιάδες, ἔλεγε, δίνετε μαχαιριὲς στὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, πού 'νε οἱ φτωχοί· σταυρωτές! κάθε ἀδικία εἶνε κ' ἓνα καρφὶ στὰ πόδια Του... Ὅταν ἔβλεπε γραμματισμένους φερμένους ἀπ' τὴ Δύσι νὰ περιφρονοῦν τὴν ὀρθόδοξο πίστι καὶ νὰ γίνωνται σκάνδαλο, ἔλεγε: «Τὰ ἄθεα γράμματα θὰ καταστρέψουν τὸν τόπο». Δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ Χριστιανοὺς νὰ ὀρκίζωνται στὰ δικαστήρια· ὁ ὄρκος, ἔλεγε, εἶνε ἀντίθετος μὲ τὸ λόγο τοῦ Χριστοῦ (βλ. Ματθ. 5,34). Ἦταν κατὰ τῶν διαζυγίων, τῆς πολυτελείας, τῆς κλοπῆς, τῆς μαγείας. Ὅσοι πᾶτε στοὺς μάγους, ἔλεγε, ἔχετε «λειψὴ τὴν πίστι». Πάνω ἀπ' ὅλα τὸν συγκινοῦσε ἡ **Ὁρθοδοξία**. Γι' αὐτὴν ζοῦσε κι ἀνέπνεε. Οἱ αἰρετικοί, πού εἶχαν καταλάβει τίς ἀνώτερες θέσεις, ἦταν ἐπικίνδunami. Ἦταν λίγοι,

μὰ μποροῦσαν νὰ κάνουν μεγάλο κακό. Γι' αὐτοὺς ἔλεγε· «*Ένα ψωριασμένο γίδι φτάνει νὰ κολλήσῃ ὄλο τὸ κοπάδι*».

Τ' ἀποτελέσματα ἦταν θαυμαστά· τὰ κλεμμένα ἐπιστρέφονταν, οἱ ὄρκοι σταματοῦσαν, οἱ μαγεῖες καταργοῦνταν, μαλωμένες οἰκογένειες συμφιλίωνονταν, χωρισμένα ἀντρώγυνα ἐνώνονταν, πλούσιοι ἀνοίγαν τὶς ἀποθήκες κ' ἔδιναν στοὺς πεινασμένους. Κυριαρχοῦσε ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, ἡ πνοὴ τοῦ παναγίου Πνεύματος ἀναζωογονοῦσε τὶς ψυχές.

Ἄλλὰ τὸ κήρυγμα αὐτὸ δὲν ἄρесе στοὺς ἄρχοντες. Μὲ ἐγκύκλιο τῆς Ἱ. Συνόδου **τοῦ ἀπαγορεύθηκε νὰ κηρύττῃ** καὶ γύρισε στὸ ἀσκητήριό του. Ἡ φωνὴ ὡστόσο τοῦ χρέους δὲν τὸν ἀφήνει ἤσυχο. Μιὰ νύχτα ἀφήνει πάλι τὸ ἐρημητήριο. Ἀρχίζει τὴν τελευταία –παράνομη γιὰ τὸν καίσαρα, εὐλογημένη ὅμως ἀπ' τὸ Θεό– περιοδεΐα. Μόλις ἀκουγόταν πῶς ἔρχεται, ὁ λαὸς ἔβγαινε νὰ τὸν προῦπαντήσῃ.

Ταπεινὸς καὶ μειλίχιος στὸ λόγο, ἀλλὰ ἄκαμπτος καὶ ἀσυμβίβαστος ὡς πρὸς τὴν πλάνη καὶ τὴν ἁμαρτία, ἀνέβαινε σὲ πρόχειρα βήματα καὶ δίδασκε. Ὁ λόγος του ἦταν νόμος, τοῦ εἶχαν ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη. Εἶχε γίνει ἡ ἥρωας τοῦ λαοῦ. Περιοδεύοντας **ἔφτασε στὴν Καλαμάτα**. Τὸν ἀκολουθοῦσαν χιλιάδες. Σχηματίστηκε ἱερὰ λιτανεΐα. Προπορευόταν ἕνας πιστὸς κρατώντας τὸ σταυρὸ, ἀκολουθοῦσε κληρὸς καὶ λαὸς ψάλλοντας «*Τῆ ὑπερμάχῳ Στρατηγῶ...*».

Αὐτὰ ἔφεραν μεγάλη ταραχὴ στοὺς κρατοῦντας. **Διεβλήθη ὅτι συνωμοτεῖ κατὰ τοῦ καθεστώτος**, ὅπως ὁ Χριστὸς κατὰ τοῦ καίσαρος. Παρουσίασαν τὸν ἄοπλο ὡς ἀρχηγὸ κινήματος, καὶ πρὸς καταστολὴν κίνησαν στρατὸ καὶ στόλο νὰ συλλάβῃ τὸν ἐπαναστάτη! Βρῆκε τότε καταφύγιο στὰ σπήλαια τῆς Μάνης. Ἐκεῖ ἦταν ἀσύλληπτος· ὅλη ἡ Μάνη τὸν φρουροῦσε.

Ὁ ἱεραπόστολος τῆς Ὁρθοδοξίας ὅμως προδόθηκε, μπῆκαν σὲ ἐνέργεια τὰ τριάκοντα ἀργύρια. Ἰούδας γι' αὐτὸν στάθηκε ἕνας ἱερεὺς, ὁ παπα-Βασίλαρος, στὸν ὁποῖο τὸ κράτος ἔδωσε 6.000 χρυσὲς δραχμὲς ἀμοιβὴ γιὰ τὴν προδοσίαν. Ἔτσι ὁ Παπουλάκος **συνελήφθη** καὶ στὶς 27 Ἰουλίου τοῦ 1852 τὸν ἔρριξαν **στὶς φυλακὲς** τοῦ Ῥίο ἔξω ἀπ' τὴν Πάτρα. Μετὰ ἀπὸ ἕνα χρόνο περὶπου τὸν μετέφεραν **σιδηροδέσμιο στὴν Ἀθήνα νὰ δικάστῃ**. Ἀπ' ὅπου περνοῦσε, ὁ λαὸς ὑποκλινόταν καὶ δεόταν. Στὸ δικαστήριον ὁ πρόεδρος τὸν ρώτησε· –Ποιὸν διορίζεις συνήγορό σου; –Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι συνήγορός μου, ἀπαντᾷ. Τὸ ἀκροατήριον σειστήκε ἀπὸ συγκίνησι. Ἡ δίκη ἦταν ἀδύνατον νὰ συνεχιστῇ· θεωρήθηκε σκόπιμον ν' ἀναβληθῇ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Ἱ. Σύνοδος, σύνοδος γραμματέων καὶ φαρισαίων, ὄργανο τῶν βαυαρῶν, συνεδρίασε καὶ **ἐξώρισε τὸν Παπουλάκο στὴν Ἄνδρο**, στὴ μονὴ Παναχράντου. Τὸν ἔκλεισαν σ' ἕνα κελλὶ καὶ τὸν φρουροῦσε μέρα - νύχτα ἕνας χωροφύλακας. Μὰ οἱ Χριστιανοὶ δὲν τὸν ξέχασαν. Ἀπ' τὰ νησιά, τὰ παράλια τῆς Εὐβοίας, τὰ βουνὰ τῆς Μάνης, ἀπὸ πόλεις καὶ χωριά ἔρχονταν νὰ τὸν δοῦν καὶ ν' ἀκούσουν τὸν γνήσιον κήρυκα τοῦ εὐαγγελίου. Κ' ἐπειδὴ δὲν ἐπιτρεπόταν νὰ ἐπικοινωνῇ μὲ κανένα, δίδασκε τοὺς ἀνθρώπους πίσω ἀπ' τὰ κάγκελλα τοῦ κελλιοῦ - τῆς φυλακῆς του. Μὰ κι αὐτὸ ἀπαγορεύθηκε· αὐτὸς, ὁ εὐεργετικώτερος Ἑλληνας, καταδικάστηκε σὲ τελεία ἀπομόνωσι.

Στὸ διάστημα τῆς ἐξορίας του στὴν Ἄνδρο συνέβη καὶ τὸ ἐξῆς. Τὸ 1854 πῆγε στὸ μοναστήριον ὁ νεοχειροτόνητος ἐπίσκοπος Ἄνδρου Μητροφάνης (Ὀικονομίδης), ποὺ ὁ Παπουλάκος τὸν ἤξερε ἀπὸ λαϊκόν. Ἀτένισε λοιπὸν τὸ δεσπότη καὶ μὲ πόνο ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἄφοβη εἰλικρινεΐα του εἶπε· «Καὶ σύ, Μῆτρο, δεσπότης; Θὰ προκόψῃ ἡ Ἐκκλησία!». Ὁ ἀρχιερέας σήκωσε ἔξαλλος τὸ μπαστοῦνι του κ' ἔδωσε ἀλλεπάλληλα χτυπήματα στὸν γέροντα. Ἔτσι ἔδειξε ὅτι εἶνε δεσπότης! **Ἐφτὰ χρόνια ἔμεινε φυλακισμένος** ἐκεῖ ὁ Παπουλάκος.

Τὰ τελευταῖα Χριστούγεννά του ἦταν τοῦ 1860. Μετὰ ἀπὸ λίγες μέρες βάρυνε πιά. Ἔπεσε κληνῆρης. Ἦταν ὄλο προσευχή, κατάνυξι, δάκρυα. Τὶς παραμονὲς τοῦ θανάτου του ὁ χωροφύλακας ποὺ τὸν φρουροῦσε ἤρθε, γονάτισε μπροστά του καὶ εἶπε· «Πάτερ μου, ἡ ζωὴ σου μὲ συγκίνησε. Δὲν γυρίζω πιά στὸν κόσμον· θέλω νὰ γίνω μοναχὸς καὶ νὰ πάρω τὸ ὄνομά σου». Στὶς 18 Ἰανουαρίου τοῦ 1861, ἑορτὴ τοῦ προμάχου τῆς Ὁρθοδοξίας ἁγ. Ἀθανασίου, ὁ νεώτερος πρόμαχός της στὴν Ἑλλάδα Χριστοφόρος Παπουλάκος **παρέδωσε τὸ πνεῦμα στὸν Κύριον**.

* * *

Πέρασαν, ἀγαπητοί μου, χρόνια ἀπὸ τότε· ὀνόματα ὑπουργῶν κ' ἐπισκόπων ξεχάστηκαν, μὰ ἡ δικὴ του μνήμη δὲν ἔσβησε. Ἀκοῦς στὴν Πελοπόννησο «Αὐτὸ τό ἔλεγε ὁ Παπουλάκος»· διηγοῦνται ἀνέκδοτα γι' αὐτόν. Πράγματι «*εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος*» (Ψαλμ. 111,6). Καὶ μόνος του ὁ Παπουλάκος ἦταν ἡ ἐλευθέρα καὶ ζωσα Ἐκκλησία. Ἄν τὸν ἄφηναν ἐλεύθερο, θὰ γινόταν ἀναμορφωτὴς τῆς κοινωνίας μὲ τὴν Ὁρθοδοξία. Ἡ ἥρωική του φυσιογνωμία προβάλλει καὶ πάλι. Παπουλάκος! **τύπος ἀποστολικοῦ κήρυκος**, θρυλός, ἔμβλημα ἀγώνων, ἅγιος! Ἄς τιμηθῇ λοιπὸν ἡ μορφή του ὅπως ἀρμόζει.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

Περιληπτικὴ μεταφορὰ σὲ ἀπλή γλῶσσα ἄρθρου ποὺ δημοσιεύθηκε πρὶν ἀπὸ 67 χρόνια στὸ περιοδικὸ «Χριστιανικὴ Σπίθα» (Κοζάνη, φ. 137/Δεκέμβριος 1952) καὶ περιελήφθη στὸ βιβλίον «Δύο ἀδελφὰ ρεύματα (μοναχισμὸς - ἱεραποστολή)» (Ἀθήναι 1989, σ. 218) 30-11-2018.

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερά Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaafl@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΣΤ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2149	Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου Παρασκευὴ 25 Ἰανουαρίου 2019	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
---	--	---

Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός, ἡ μεγάλη βελανιδιά Οἱ ρίζες τῆς· παράγοντες ποὺ τὸν διαμόρφωσαν

Δὲν ἔχει μόνο ὁ οὐρανός, ἀγαπητοί μου, τὰ ἄστρα του, ἔχει καὶ ἡ Ἐκκλησία τὰ δικά της, ποὺ δὲν θὰ σβήσουν ποτέ· «ἐκλάμπουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν» (Ματθ. 13,43). Τὰ πνευματικὰ **ἄστρα τῆς Ἐκκλησίας** εἶνε οἱ ἅγιοί της, ποὺ εἶνε ἀμέτρητοι.

Τὸν **Ἰανουάριο** ἐορτάζου· τὴν 1η τοῦ μηνὸς ὁ Μέγας Βασίλειος, στὶς 4 οἱ Ἑβδομήκοντα ἀπόστολοι, στὶς 10 ὁ Γρηγόριος Νύσσης, στὶς 15 ὁ Ἰωάννης ὁ Καλυβίτης, στὶς 17 ὁ Μέγας Ἀντώνιος, στὶς 18 ὁ Μέγας Ἀθανάσιος καὶ ὁ Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, στὶς 19 ὁ Μάρκος ὁ Εὐγενικός ποὺ ἀντέστη κατὰ τοῦ πάπα, στὶς 20 ὁ Μέγας Εὐθύμιος, στὶς 21 ὁ Μάξιμος ὁ ὁμολογητής, καὶ τέλος στὶς 30 ἐορτάζουμε «*τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας... Βασίλειον τὸν μέγαν καὶ τὸν θεολόγον Γρηγόριον σὺν τῷ κλεινῷ Ἰωάννῃ τῷ τὴν γλῶτταν χρυσορρήμονι*» (ἀπολυτ.).

Γιὰ τοὺς δύο ἐκ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἔχω μιλήσει ἄλλοτε· ὑπολείπεται νὰ μιλήσω γιὰ τὸν ἅγιο **Γρηγόριο τὸν Θεολόγο**. Τὸ θέμα μας λοιπὸν τώρα θὰ εἶνε αὐτός· ἐορτάζει ἰδιαίτερος στὶς 25 Ἰανουαρίου καὶ μαζί μὲ τοὺς δύο ἄλλους συνεορτάζει στὶς 30 τοῦ μηνός.

Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ἀγαπητοί μου, εἶνε μιὰ ὑψηλόκορφη βελανιδιά, ἓνα **καρποφόρο δένδρο**, ποὺ ἐφύτευσε ἡ δεξιὰ τοῦ Κυρίου (πρβλ. Ψαλμ. 79,16) στὸν κήπο τῆς Ὁρθοδοξίας, δέντρο «*πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων*» (ἔ.ἀ. 1,3) καὶ τοῦ ὁποίου οἱ καρποὶ καὶ τὰ φύλλα εἶνε «*εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν*» (πρβλ. Ἀπ. 22,2).

Ἄλλ' ὅπως κάθε δέντρο ξεκινᾷ ἀπὸ ἓνα σπόρο καὶ κατόπιν μεγαλώνει, ἔτσι καὶ τὰ μεγάλα ἀναστήματα τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐμφανίζονται ξαφνικά· προηγεῖται διεργασία, παράγοντες καὶ γεγονότα ποὺ ἐπιδρῶν στὴν διαμόρφωσί τους. Προτοῦ λοιπὸν νὰ καθίσουμε κ' ἐμεῖς κάτω ἀπ' τὴ σκιὰ τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ δέντρου, γιὰ ν' ἀπολαύσουμε τὴν πνοὴ τῶν φύλλων του

καὶ τοὺς καρπούς του, ἄς δοῦμε τὴ **ρίζα** του· νὰ ἐξετάσουμε δηλαδὴ **ποιοὶ παράγοντες συνετέλεσαν** στὴν διαμόρφωσι τοῦ χαρακτήρος τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἀνδρὸς τῆς Ἐκκλησίας.

1. Ἡ μητέρα του. Ἔχετε δεῖ φυτώρια; Εἶνε ἐκτάσεις, ὅπου καλλιεργοῦνται δεντράκια γιὰ μεταφύτευσι. Φυτόριο πνευματικὸ τῶν ἀνθρώπων εἶνε ἡ **οἰκογένεια**. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὀφείλει τὸ ζῆν στοὺς γονεῖς, τὸ «εὖ ζῆν» στοὺς δασκάλους, καὶ τὸ κατὰ Χριστὸν ζῆν –τὸ σπουδαιότερο– στὴν ἁγία μητέρα του, τὴ Νόννα.

Ἡ **Νόννα** ἦλθε σὲ γάμο. Ὁ σύζυγός της δὲν ἦταν Χριστιανός, ἦταν αἰρετικός· ἀνῆκε στὴν αἵρεσι τῶν *ὑψισταρίων*, μείγμα ἰουδαϊκῶν, χριστιανικῶν καὶ εἰδωλολατρικῶν στοιχείων. Ἦταν μία «*ἀγριέλαιος*», μιὰ ἀγριελιά (Ρωμ. 11,17,24), ποὺ τὸν ἐμβολίασε ἡ πιστὴ σύζυγός του. Λιγώτερο μὲ τὰ λόγια καὶ πιὸ πολὺ μὲ τὴ ζωὴ της τὸν ἔκανε νὰ προσέλθῃ στὴν Ἐκκλησία, νὰ βαπτισθῇ καὶ νὰ γίνῃ ζωντανὸ μέλος της, τέλος δὲ καὶ ἐπίσκοπος· τότε ἐπίσκοποι γίνονταν καὶ ἔγγαμοι.

Τὸ ζεῦγος ἦταν ἄτεκνο. Ἡ Νόννα προσευχόταν· Θεέ μου, ἂν μοῦ δώσης ἀγόρι, θὰ εἶνε δικό σου. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος δηλαδὴ ἦταν ἀφιερωμένος «*ἐκ κοιλίας μητρὸς*» αὐτοῦ (πρβλ. Γαλ. 1,15). Καρπὸς νηστείας καὶ προσευχῶν τῆς μητέρας του, «*δοτός*» (Ἀ' Βασ. 1,11), τάμα· **τὸν εἶχε τάξει ἡ μάνα του**.

Γεννήθηκε καὶ μεγαλώνοντας ἔδειξε σπάνια εὐφυΐα. Τὸ **πρῶτο βιβλίο του ἦταν ἡ ἁγία Γραφή**. Εὐτυχισμένα τὰ παιδιὰ, ποὺ ἀπ' τὸ χέρι τῶν γονέων παίρνουν τὸ Εὐαγγέλιο. Ὅταν ἦμουν μικρός –ἄς ἐπιτραπῇ αὐτῇ ἡ ἐξομολόγησις–, μοῦ ἔφερε ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας μου ἓνα Ψαλτήρι, καὶ μέχρι σήμερα ποὺ τὸ ἀνοίγω, δακρύζω στὴν ἀνάμνησί του.

2. Οἱ περιπέτειές του. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ οἰκογενειακὸ περιβάλλον, στὴν διαμόρφωσι τοῦ χαρακτήρος του συνετέλεσαν διάφορα γεγονότα.

Δὲν ἔμεινε στὴν πατρίδα του τὴ Ναζιανζό. **Ἔφυγε γιὰ σπουδὲς** στὴν Καισάρεια, ὅπου πρώ-

τη φορά γνωρίστηκε με τὸν Μέγα Βασίλειο, μετὰ στὴν Καισάρεια τῆς Παλαιστίνης, κατόπιν στὴν Ἀλεξάνδρεια, καὶ τέλος στὴν Ἀθήνα.

Στὸ ταξίδι του με πλοῖο, στὸ πέλαγος μεταξὺ Ῥόδου καὶ Κρήτης, κινδύνευσε· καὶ τότε, νέος 18 ἐτῶν καὶ ἀβάπτιστος ἀκόμη, ὑποσχέθηκε, ἂν σωθῆ ν' ἀφιέρωσιν τὸν ἑαυτό του στὸ Θεό, σύμφωνα καὶ με τὸ τάμα τῆς μητέρας. Τὸ πλοῖο ἔφθασε σῶο στὸν Πειραιᾶ. Ἐκείνη ἡ θύελλα βοήθησε νὰ γεννηθῆ ἕνας ἅγιος! Ὁ ἴδιος στὰ *Ἐπιτομὴ* - τραγούδια του λέει· Θεέ μου, πῶς ὄδηγεῖς τὸν ἄνθρωπο στὴ σωτηρία! **Μυστηριώδεις οἱ δρόμοι διὰ τῶν ὁποίων ὀδηγοῦνται οἱ ἄνθρωποι στὸ Θεό.** Ὅλα τὰ κατευθύνει ἡ θεία Πρόνοια πρὸς σωτηρία. Ἐπ' αὐτοῦ θὰ χρειάζοταν ἰδιαίτερο κήρυγμα. Ἐδῶ ἀναφέρω μόνο τὸ ἐξῆς.

Στὸ **Ἅγιο Ὅρος**, πού πῆγα ἐπανειλημμένως, εὐλαβεῖς μοναχοί, πού ρώτησα πῶς βρέθηκαν ἐκεῖ, μοῦ ἔλεγαν· Ἦμασταν κ' ἐμεῖς παιδιὰ ἀπίστα, πού τὰ διέφθειρε ἡ Βαβυλώνα αὐτή. Ἀλλὰ ἔγινε ὁ ἀλβανικὸς πόλεμος καὶ –ἄς ἔχη δόξα ὁ Θεός– τὸ χέρι του μᾶς ἄρπαξε καὶ μᾶς ἔστειλε στὸ μέτωπο, ὅπου ἔπεφταν ὄλμοι καὶ βλέπαμε συντρόφους μας νὰ θερίζονται σὰν τὰ στάχυα. Ἐκεῖ γονατίσαμε καὶ εἶπαμε· Παναγία, σῶσε μας! ἂν εἶνε θέλημα Θεοῦ νὰ ζήσουμε, δὲν θέλουμε πιά νὰ πᾶμε στὸν κόσμον· θὰ πᾶμε στὸν Ἅγιο Ὅρος, νὰ κλάψουμε τοὺς σκοτωμένους καὶ νὰ ζήσουμε κατὰ Θεόν. Καὶ ἐκπλήρωσαν τὸ τάμα τους. Ἡ περιπέτεια τοῦ πολέμου πολὺ κόσμον ὠδήγησε κοντὰ στὸν Κύριο.

Ἔτσι καὶ ἡ τρικυμία μεταξὺ Ῥόδου καὶ Κρήτης συνετέλεσε νὰ λάβῃ τὴν ὀριστικὴν ἀπόφασιν ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός.

3. Ἡ φιλία του. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν μητέρα καὶ τὴν φουρτούνα, συνετέλεσε σ' αὐτὸ καὶ ἡ φιλία. Στὴν διεφθαρμένη Ἀθήνα ζοῦσαν νέοι, ὀπαδοὶ τῆς ἐπικουρείου θεωρίας, με δασκάλους εἰδωλολάτρεις καὶ με πρόγραμμα τὸ «*Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν*» (Ἠσ. 22,13 = Α' Κορ. 15,32). Ἐξαίρεσι μέσα στὸν φοιτητικὸν κόσμον ἀποτελοῦσε ὁ Χριστιανὸς Καππαδόκης Βασίλειος. Σοβαρός, ἀξιοπρεπής, νουνεχής, εἴλκυε τὴν ἐκτίμησιν ὄλων, καὶ εἰδωλολατρῶν ἀκόμα.

Μὲ τὸν Μέγα Βασίλειο γνωρίστηκε στενωτέρα καὶ συνδέθηκαν με ἱερὴ φιλία. Οἱ πόθοι καὶ τὰ ὄνειρά τους ταυτίσθηκαν. Ἦμασταν, ἔλεγε ὁ Γρηγόριος, μία ψυχὴ σὲ δύο σώματα. Ἔτσι κατῶρθωσαν νὰ σταθοῦν κόντρα στὸ ρεῦμα· ὁ ἕνας ἐνίσχυε τὸν ἄλλο. Καί, ὅπως λέει ὁ Γρηγόριος πάλι, Στὴν Ἀθήνα δύο δρόμους γνωρίζαμε, ἐκεῖνον πού ὀδηγεῖ στὸ πανεπιστήμιον καὶ ἐκεῖνον πού ὀδηγεῖ στὴν Ἐκκλησία.

Ἄπευθυνόμενος **στοὺς νέους** λέω· Παιδιὰ

πού σπουδάζετε, σᾶς παρακαλῶ ἐγὼ ὁ πρεσβύτερος, προσέξτε μὴ περιπλανηθῆτε τοὺς λαβυρίνθους τῆς κοσμικῆς ζωῆς, μὴ σᾶς παραπλανήσουν κακοὶ φίλοι. Συνδενθῆτε με τὸ Χριστὸ καὶ με φίλους πού πιστεύουν σ' αὐτόν. Ἐξομολογεῖσθε τὰ ἁμαρτήματά σας σὲ καλοὺς πνευματικούς καὶ κλείστε τὰ αὐτιά σας στὶς φωνὲς τοῦ ὑλισμοῦ. Ἄν ἕνας καθηγητὴς προσβάλλῃ τὴν πίστιν στὸ Χριστό, διαμαρτυρηθῆτε, ὑπερασπισθῆτε τὸ «*ὄνομα τὸ ὑπὲρ πάντων ὀνομα*» (Φιλ. 2,9· τὸ νὰ σιωπήσετε εἶνε ἁμαρτία! Ὅχι, δὲν θὰ παίζουμε κρυφτούλι, ἂν θέλουμε νὰ θριαμβεύσῃ ἡ Ὁρθοδοξία. Σᾶς ὀρκίζω στὸ ὄνομα Ἰησοῦ Χριστοῦ, μὴν ἀφήσετε νὰ ὑβρίζεται ἐκεῖνος πού εἶπε «*Πᾶς ὅστις ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· ὅστις δ' ἂν ἀρνήσῃται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτόν καὶ ἐγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς*» (Ματθ. 10,32-33).

4. Ἡ ἔρημος. Παράγοντες λοιπόν, πού διαμόρφωσαν τὸν ἅγιο Γρηγόριο, ἦταν ἡ οἰκογένεια - πρὸ παντὸς ἡ μητέρα του, δευτέρον ἡ περιπέτεια στὸ πέλαγος, τρίτον ἡ φιλία με τὸν Μέγα Βασίλειο, καὶ τέταρτον κάτι πού θὰ γελάσουν μερικοί· ἡ ἔρημος! **Ἦστε ἀπὸ τόσες σπουδές** (ἀστρονομία, ἱατρικὴ, φυσικὴ...), ἡ μεγάλη αὐτὴ διάνοια **δὲν ἱκανοποιήθηκε**, ἀλλ' ἀνεχώρησε στὴν ἔρημον. Καὶ ἐκεῖ ἐπὶ ἀρκετὰ χρόνια μαζί με τὸν Μέγα Βασίλειο ἀσκήθηκαν με σκληραγωγία στὴ μελέτη τῶν Γραφῶν.

Ἡ ἔρημος εἶνε **τὸ σχολεῖο πού τρέφει τὰ μεγάλα πνεύματα**. Ἐκεῖ ἔζησε ὁ Μωυσῆς 40 χρόνια, στὸ ὄρος Χωρήβ· ἐκεῖ ὁ προφήτης Ἠλίας, στὸ Καρμήλιο ὄρος· ἐκεῖ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος καὶ βαπτιστής· ἐκεῖ ἐπὶ 40 ἡμέρες ἔμεινε καὶ ὁ Κύριός μας καὶ νίκησε τοὺς πειρασμούς. **Ἡ ζωὴ στὴν ἔρημον ἀνυψώνει.** Ἡ Ἐκκλησία μας ψάλλει· «*Τοῖς ἐρημικοῖς ζωὴ μακαρία ἐστὶ θεϊκῶ ἔρωτι πτερουμένοις*» (ἀναβ. πλ. α')· ἀπὸ τὴν ἔρημον ὁ δρόμος ὀδηγεῖ πρὸς τὸν οὐρανόν.

* * *

Ἐὰν σήμερον, ἀδελφοί μου, ὑπάρχῃ **λειψανδρία** στὴν Ἐκκλησία (δὲν ὑπάρχουν πνευματικοὶ χαρισματοῦχοι, ἱεροκήρυκες πού νὰ σείουν τοὺς ἄμβωνες, ἐπίσκοποι πού ν' ἀστράφτουν καὶ νὰ βροντοῦν, μεγάλοι πατέρες ὅπως στὴν ἀρχαία ἐποχὴ), αἰτία εἶνε ὅτι **λείπει ἡ ἔρημος**. Ὑπάρχει μόνο νόησις, σχολές, πανεπιστήμια, ἀλλὰ λείπει ἡ ἔρημος. Πρέπει νὰ ἐπανέλθουμε στὴν ἔρημον. Ἐὰν δὲν ἐπανέλθουμε στὴν ἔρημον, εἶνε ἀδύνατον ἡ Ἐκκλησία μας νὰ «*ἀνθήσῃ ὡς κρίνον*» (Ἠσ. 35,1).

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης - 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ - τηλ. 23850-28610 - imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - "Ἔτος ΛΣΤ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2151

Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν
Τετάρτη 30 Ἰανουαρίου 2019

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ Ἡ σκανδαλώδης κατάστασι στὴν ἐποχὴ τους

Ἐορτάζουν σήμερα, ἀγαπητοί μου, διδάσκαλοι καὶ μαθηταί, ἡ Ἑλληνικὴ παιδεία, ὅλος ὁ ὀρθόδοξος κόσμος· ἐορτάζουν οἱ «**τρεῖς μέγιστοι φωστῆρες τῆς τρισηλίου Θεότητος**» (ἀπολυτ.), Βασίλειος ὁ Μέγας, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. **Μὲ ποιά ἐγκώμια νὰ ἐπαινέσουμε** «οὐς ἐδόξασεν ἡ Τριάς ἀξίως»; (αἰν.). Ὅπως λέει ὁ ἀπόστολος, «ἐπιλείψει με ὁ χρόνος διηγούμενον» (Ἐβρ. 11,32) τὰ κατορθώματά τους.

Ἐπῆρξαν πολυέδροι ἀδάμαντες. Ἄλλ' ἀπ' ὅλες τὶς πλευρὲς τους ἔχει ἐνδιαφέρον νὰ δοῦμε **ποιά ἦταν ἡ δική τους στάσι ἀπέναντι στὴν ἐκκλησιαστικὴ κατάστασι τῆς ἐποχῆς τους.**

Πλοῖο εἶνε, ἀγαπητοί μου, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία μὲ κατάρτι τὸν τίμιον σταυρό, ἄγκυρα τὴν ἐλπίδα, καὶ ταξιδεῦει μὲ οὐριό ἄνεμο τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο. Κυβερνήτη ἔχει τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἐπιβάτες τοὺς βαπτισμένους πιστοὺς. Ξεκίνησε ἀπὸ τὶς ἀκτὲς τῆς Γαλιλαίας καὶ πλέει συνεχῶς· περνάει ἀπὸ πελάγη καὶ ἀκρωτήρια, μέσα ἀπὸ ὑφάλους καὶ σκοπέλους, ἄλλοτε σὲ γαλήνη καὶ ἄλλοτε σὲ θύελλες καὶ καταιγίδες. Ἀλλὰ ἓνα εἶνε βέβαιο, ὅτι τὸ πλοῖο αὐτὸ κανένα κύμα, κανένας σατανᾶς, δὲν θὰ μπορέσῃ ποτὲ νὰ τὸ καταποντίσῃ. Ὅπως εἶπε ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, «**κλυδωνίζεται, ἀλλ' οὐ καταποντίζεται· χειμάζεται, ἀλλὰ ναυάγιον οὐχ ὑπομένει**» (Ἐ.Π. Migne 52,397-8). Ὅλα τὰ σκάνδαλα ἱερέων, ἀρχιερέων, ἀρχιεπισκόπων, πατριαρχῶν, ὅλη ἡ φαυλότης τῶν χριστιανῶν, τὸ σκάφος τοῦ Χριστοῦ δὲν μποροῦν νὰ τὸ καταποντίσουν. Θὰ ποντοπορῆ διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ἕως ὅτου ρίξη τὴν ἄγκυρά του στὸ λιμάνι τῆς αἰωνιότητος.

Ἐχοντας λοιπὸν στὸ νοῦ μας τὴν εἰκόνα αὐτή, ἐρωτοῦμε· ποιά ἦταν ἡ κατάστασι τῆς Ἐκκλησίας τὸν Δ' (4ο) αἰῶνα, τότε ποὺ ἔζησαν οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι; Ἦταν γαλήνη; **Ὅχι γαλήνη. Τρικυμία!** Εἶχαν βέβαια σταματήσει οἱ

φοβεροὶ διωγμοί, συνετάρασαν ὁμῶς τὴν Ἐκκλησία ἄλλοι βίαιοι ἄνεμοι, εἴτε ἀπὸ αἰρέσεις καὶ δογματικὲς ἔριδες, εἴτε ἀπὸ κακοδιοικήσι, φαυλότητα καὶ ἀθλιότητα τῶν ποιμένων. Λέει χαρακτηριστικὰ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος· «**Ἡ τῆς Ἐκκλησίας γαλήνη, δεξαμένη φθόρους ἀνθρώπους, ζάλης καὶ ναυαγίων πληροῦται πολλῶν**» (Ἐ.Π. Migne 48,654). Τὰ λέει ὁ Χρυσόστομος αὐτά, δὲν τὰ λέω ἐγώ· μπῆκαν στὴν Ἐκκλησία στοιχεῖα διεφθαρμένα ποὺ τὴν γεμίζουν ἀπὸ **ναυάγια πνευματικὰ καὶ ἠθικά.**

Δὲν εἶχε λοιπὸν γαλήνη ἡ Ἐκκλησία τότε, συνεταράσσετο ἀπὸ κακοὺς ποιμένες, καὶ οἱ πατέρες στὰ ἔργα τους τοὺς ζωγραφίζουν μὲ τὸ πινέλλο τῆς ἀληθείας, χωρὶς κακία καὶ ἐμπάθεια. Ἰδοὺ **μερικὲς πινελλίδες** ἀπ' τὸ χρωστήρα τους.

■ **Πρῶτο ἐλάττωμα ἡ ἀμάθεια, ἡ ἄγνοια.** Ἐνῶ ὁ κληρικὸς καὶ μάλιστα ὁ ἐπίσκοπος πρέπει νὰ εἶνε νοῦς καὶ ὀφθαλμὸς ὄρων καὶ νὰ ἔχη καλὴ γνῶσι, ἐκεῖνοι ἐκτὸς ἐλαχίστων εἶχαν ἀμάθεια· ἄγνοια τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τῶν νόμων καὶ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Λέει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος ὅτι, ἐνῶ γιὰ ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα ἀπαιτοῦνται προσόντα καὶ ἐξάσκησι, γιὰ τὸ ἀνώτερο ἀπ' ὅλα, τὴν ἱερωσύνη, αὐτὸ δὲν ἰσχύει. Ἡ ποιμαντικὴ καὶ μάλιστα ἡ ἐπισκοπικὴ, λέει ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, εἶνε «**τέχνη τις τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν**» (Ἐ.Π. Migne 35,425α). Ἐνῶ λοιπὸν γιὰ ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα χρειάζεται προπαίδεια καὶ χρόνια ἐκπαίδευσος, γιὰ τὸ ἐπισκοπικὸ ἀξίωμα δὲν χρειάζεται. Ἀμαθέστατοι ἄνδρες, ποὺ ἄγνοοῦσαν καὶ τὸ ἀλφάβητο τῆς Ὀρθοδοξίας, κατῶρθωναν νὰ καταλαμβάνουν μεγάλους θρόνους.

■ Ἐκτὸς ἀπὸ ἀμάθεια οἱ περισσότεροὶ ποιμένες τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης διακρίνονταν καὶ ἀπὸ **αὐθάδεια.** Ἐνῶ οἱ εὐλαβεῖς καὶ ταπεινοὶ ἀπέφευγαν τὰ ἀξιώματα, κρύβονταν σὲ σπήλαια, ἔκοβαν ἀκόμη καὶ τ' αὐτιά τους, νὰ μὴν εἶνε ἀρτιμελεῖς καὶ ν' ἀποφύγουν ἔτσι τὴν ἱερωσύνη,

αὐτοὶ ὠρμοῦσαν καὶ κατελάμβαναν θέσεις ὑψηλές. Θλιβερὸ θέαμα, λέει ὁ ἅγιος Γρηγόριος, νὰ βλέπης τὸν ἀστοιχείωτο, ποὺ δὲν μπορεῖ οὔτε νὰ διαβάσῃ τὸ Εὐαγγέλιο, νὰ εἶνε προϊστάμενος σοφῶν πρεσβυτέρων· νὰ βλέπης τὸ νεαρό, ποὺ ἀκόμα δὲν ἔβγαλε γένεια, νὰ κρατᾷ ποιμαντορικὴ ράβδο καὶ νὰ διοικῆ πρεσβύτας· νὰ βλέπης τοὺς ἀκρατεῖς καὶ λάγνους νὰ κυβερνοῦν τοὺς σώφρονας.

■ Ἄλλο σοβαρὸ ἐλάττωμα τῶν κληρικῶν τῆς ἐποχῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἦταν ἡ **ἀνηθικότης** μὲ τὴ στενὴ ἔννοια. Τότε παρουσιάστηκε αὐτὴ ἡ πληγὴ, ποὺ ὑπάρχει μέχρι σήμερα. Ἐνῶ οἱ ἐπίσκοποι καὶ οἱ ἄγαμοι ἐν γένει κληρικοί ἔχουν ὑποσχεθῆ στὸ Θεὸ νὰ μείνουν παρθένοι, ἐκεῖνοι ζοῦσαν μιὰ συμβίωσι πού, ὅπως λέει ὁ Ναζιανζηνός, ἦταν «**ἄγαμος γάμος**» (Ε.Π. Migne 38,90Α). Στὶς ἐπισκοπές τους παρουσιάστηκαν γυναῖκες «**συνείσακτοι**». Προφασιζόμενοι δηλαδὴ αὐτοί, νεώτατοι ἐπίσκοποι, ὅτι ἔχουν ἀνάγκη ὑπηρεσιῶν, νὰ τοὺς μαγειρεύουν καὶ νὰ τοὺς ὑπηρετοῦν, προσέλαβαν στὶς κατοικίες τους γυναῖκες, καὶ καλογριές ἀκόμα, ποὺ ἔμεναν ἐκεῖ ἡμέρα καὶ νύχτα, καὶ ἡ συμβίωσι μαζί τους δημιουργοῦσε σκανδαλισμό.

■ Μία ἐπὶ πλέον κακία τους ἦταν ἡ **φιλαργυρία**, μὲ τὴν ὁποία γίνονταν πάμπλουτοι ἐκμεταλλεῦμενοι τὰ ἱερά καὶ ὄσια. Λέει κάπου ὁ ἱερός Χρυσόστομος· Σὲ ἤξερα φτωχόπαιδο, οἱ γονεῖς σου ζοῦσαν ἀπὸ ἐλεημοσύνης· τώρα σὲ βλέπω νὰ κατοικῆς σὲ μέγαρο καὶ νὰ ἔχῃς πλοῦτο περισσότερο ἀπ’ τὸν Κροῖσο καὶ τὸ Μίδα.

■ Ἀλλὰ δὲν σᾶς εἶπα ἀκόμη τίποτα. Στὴν ἀμάθεια, τὴν αὐθάδεια, τὴ φαυλότητα καὶ τὴ φιλαργυρία - πλεονεξία τῶν ἀρχιερέων προσετέθη καὶ τὸ στέμμα τῆς κακίας τους, ἡ **θεομπαιξία**. Ἦταν θεομπαῖχτες! Τὸ λένε ὁ ἅγιος Γρηγόριος καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος· γιὰ νὰ πάρουν τὸ θρόνο, γιὰ νὰ γίνουν ἐπίσκοποι καὶ μητροπολίται, ἀφοῦ χρησιμοποιοῦσαν ἄτιμα μέσα, κατόπιν παρίσταναν καὶ τοὺς ...θεοσεβεῖς.

Λέει καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος σὲ μιὰ ἐπιστολῆ του, ὅτι ἕνας δοῦλος, ποὺ τὸν εἶχαν στὸν ἀλευρόμυλο νὰ γυρίζῃ τὶς μυλόπετρες, εἶπε· Τί κάθομαι ἐδῶ κι ἀλέθω; δὲν πάω νὰ γίνω δεσπότης νὰ ζῶ καλά;... Προσκολλήθηκε λοιπὸν σὲ μιὰ κυρία τῆς ἀριστοκρατίας καὶ δι’ αὐτῆς κατῶρθωσε νὰ πάρῃ ἕναν ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους θρόνους, νὰ γίνῃ μητροπολίτης. Καὶ σὰ νὰ μὴν ἔφτανε αὐτό, τὴν ἐπομένη πάλιν ἀπὸ τὸ θρόνο ἰσχυριζόταν· Μὲ ἐξέλεξε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο... Ὡ τῆς θεομπαιξίας καὶ τῆς ἀναιδεΐας σου, λέει, **ν’ ἀνακατεύῃς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο μὲ τὶς ἀθλιότητές σου!**

Προσκυνοῦσαν ναυάρχους, στρατηγούς, γυναῖκες, τὸν ἕνα - τὸν ἄλλο, παραγκώνιζαν ἐναρέτους καὶ ἀξίους, καὶ κατόπιν ὑποδύονταν τὸν εὐλαβῆ. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός τοὺς χαρακτήριζε ὡς ἄγευστους ἀπὸ ζωὴ σκληραγωγίας, ἀδοκίμαστους σὲ ἀντιξοότητες, σὰν ἀπὸ ζάχαρη. Ἦταν ζαχαράτοι, **ἀτσαλάκωτοι** – νὰ μεταχειρισθῶ τὴ λέξι αὐτή.

Τὸν γενναῖο ἀξιωματικὸ θὰ τὸν δῆς σκονισμένο, ἀπεριποίητο. Τὰ παλληκάρια τοῦ ἴ12, ποὺ ἔφτασαν μέχρι τὴ Σόφια καὶ τὴν Ἄγκυρα, τοὺς ἔβλεπε κανεὶς μέσ’ στὴ μάχη *κνισαλέους* ὅπως θὰ ἔλεγε ὁ Ὀμηρος, τραυματισμένους, ματωμένους, ἀνακατεμένους· δὲν διέκρινες ἂν εἶνε ἀξιωματικός, συνταγματάρχης, ἢ ἀπλὸς μαχητής. Κ’ ἐνῶ αὐτοὶ στὴν πρώτη γραμμὴ πολεμοῦσαν μὲ τὸ σάλπισμα «ἐμπρός!», στὴν Ἀθήνα ἔβλεπες, «στοῦ Ζαχαράτου» (κοσμικὸ καφφενεῖο τῆς πλατείας Συντάγματος), κάτι **κουραμπιέδες** ὅπως ἔλεγε ὁ λαός, κάτι **ἄκαπνοι**, ποὺ δὲν γνώρισαν ποτέ τὸν καπνὸ τῆς μάχης, νὰ κάθωνται σκοτώνοντας τὸν καιρὸ τους.

Ἔτσι καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Ἦταν κάτι καλομαθημένα ἀνθρωπάκια, ποὺ ποτέ τους δὲν ἀσκήτεψαν γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, δὲν γνώρισαν τὸ δάκρυ καὶ τὸν πόνο, δὲν ἄνοιξαν τὰ ἱερά Εὐαγγέλια, δὲν δίδαξαν τὸ λαό· κάτι «**ἄνδρες οὐκ ἄνδρες**» ὅπως λέει ὁ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός· ἄντρες χωρὶς ἀνδρεία, ἄντρες ἄνανδροι, ἄντρες στὸ ὄνομα ἀλλ’ ὄχι στὸ φρόνημα. Καταλαβαίνετε γιὰ τὸ ἔλεγε ὁ ἅγιος Γρηγόριος τὸ «**ἄνδρες οὐκ ἄνδρες**»! Αὐτοὶ κατῶρθωναν νὰ καταλαμβάνουν καίριες θέσεις καὶ νὰ κατευθύνουν τὴν Ἐκκλησία, μὲ σμήνη νεαρῶν καιροσκόπων κολάκων γύρω τους.

Ὅταν ὅμως παρουσιάζονται τέτοια φαινόμενα, ὅταν τέτοια πρόσωπα κυριαρχοῦν, στὸ πρόσωπο αὐτῶν, ὅπως λέει κάποιος συγγραφεύς, **θριαμβεύει ἡ κακία**· καὶ ἡ νίκη τῆς κακίας κατὰ τῆς ἀρετῆς εἶνε **σύμπτωμα καταπτώσεως**.

* * *

Τέτοια μὲ λίγα λόγια ἦταν, ἀγαπητοί μου, ἡ κατάστασι τῆς Ἐκκλησίας στὴν ἐποχὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Καὶ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα· **τί ἔκαναν ἐκεῖνοι ἀπέναντι σὲ ὅλ’ αὐτά;** Ἔβλεπαν τὰ σκάνδαλα καὶ τὴ διαφθορὰ καὶ ἔκλειναν τὰ μάτια τους, ἔφραζαν τ’ αὐτιά τους καὶ σιωποῦσαν ἀδιαφορώντας γιὰ τὴν Ἐκκλησία;

Ὅχι! ἀντέδρασαν ἐναντίον τῆς διαφθορᾶς. **Ποιά ὅμως ἦταν ἡ ἀντίδρασι τῶν πατέρων**, θὰ χρειαστῆ νὰ δοῦμε σὲ ἄλλη ἰδιαίτερη ὁμιλία, ποὺ θὰ κάνουμε σὺν Θεῷ ἐν καιρῷ.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**